

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 31.1.2011
COM(2011) 18 final

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Combaterea părăsirii timpurii a școlii: o contribuție esențială la strategia Europa 2020

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Combaterea părăsirii timpurii a școlii: o contribuție esențială la strategia Europa 2020

Părăsirea timpurie a școlii¹ reprezintă un fenomen complex și reducerea acestuia necesită un angajament politic ferm. Prezenta comunicare analizează repercusiunile părăsirii timpurii a școlii asupra persoanelor, societății și economiilor, descrie cauzele acestuia și oferă o privire de ansamblu asupra măsurilor existente și care vor fi întreprinse la nivelul UE pentru a combate această problemă. Ea este însoțită de o recomandare a Consiliului și de un document de lucru al serviciilor Comisiei care prezintă un cadru pentru strategiile globale pe care statele membre le pot utiliza în elaborarea de politici eficiente de reducere a abandonului școlar, precum și de exemple detaliate ale măsurilor existente.

1. PĂRĂSIREA TIMPURIE A ȘCOLII REPREZINTĂ UN OBSTACOL ÎN CALEA UNEI CREȘTERI INTELIGENTE, DURABILE ȘI FAVORABILE INCLUZIUNII

Prosperitatea viitoare a Europei depinde în mare măsură de tinerii săi. Prin intermediul **strategiei Europa 2020**, Uniunea Europeană vizează să sprijine mai bine tinerii și să le permită să își dezvolte din plin talentele în propriul lor interes, dar și în beneficiul economiei și societății. Unul din obiectivele principale convenite de Consiliul European este de a reduce procentul de tineri care părăsesc timpuriu școala sub 10% și de a asigura că cel puțin 40% din tânără generație dispune de o diplomă de învățământ superior sau de un echivalent al acesteia². Îmbunătățirea rezultatelor școlare ale tinerilor răspunde în același timp obiectivului de „creștere inteligentă”, îmbunătățind nivelurile de competență, cât și obiectivului de „creștere favorabilă incluziunii”, prin abordarea unuia din cei mai importanți factori de risc pentru șomaj și sărăcie.

„**Tineretul în mișcare**”³, una din inițiativele-pilot ale strategiei Europa 2020, subliniază necesitatea de a îmbunătăți calitatea și echitatea în educație și formare, pentru a oferi mai multor tineri competențele pentru a studia pe tot parcursul vieții și posibilitatea de a avea experiența mobilității în educație. Reducerea semnificativă a numărului de tineri care părăsesc timpuriu școala este o investiție esențială nu numai în viitorul fiecăruia dintre acești tineri ci și pentru prosperitatea și coeziunea socială viitoare a UE în general.

Reducerea părăsirii timpurii a școlii deschide, de asemenea, calea realizării celorlalte obiective ale strategiei Europa 2020. Prin impactul său direct asupra capacității de inserție profesională a tinerilor, ea contribuie la sporirea integrării pe piața muncii și astfel, la realizarea obiectivului principal al atingerii unei rate de ocupare de 75% pentru femeile și bărbații cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani. În același timp, ea contribuie într-o manieră semnificativă la întreruperea ciclului pauperizării care duce la excluziunea socială a multor

¹ Termenul de „părăsire timpurie a școlii” include toate formele de părăsire a învățământului și formării înainte de absolvirea ciclului de învățământ secundar sau de nivel echivalent în învățământ și în formarea profesională.

² COM(2010) 2020.

³ COM(2010) 477.

tineri. Reducerea părăsirii timpurii a școlii reprezintă, prin urmare, o măsură esențială pentru realizarea obiectivului vizând reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor amenințate de sărăcie⁴.

În 2009, mai mult de șase milioane de tineri, 14,4% din toți tinerii între 18 și 24 de ani, au părăsit educația sau formarea ca absolvenți doar ai învățământului secundar inferior sau ai unei forme de învățământ inferioare. Ceea ce este încă și mai îngrijorător, 17,4% dintre aceștia au absolvit doar învățământul primar⁵. Părăsirea timpurie a școlii este sinonimă cu șanse pierdute pentru tineri și cu o pierdere de potențial social și economic pentru Uniunea Europeană în ansamblu.

La **nivel individual**, consecințele părăsirii școlii influențează persoanele pe tot parcursul vieții și reduc șansele lor de participare la viața socială, culturală și economică a societății. Ele cresc riscul individual de șomaj, sărăcie și excluziune socială. Acestea se repercutează asupra remunerațiilor primite în cursul carierei și asupra bunăstării și sănătății lor, precum și a copiilor lor. În plus, ele reduc șansele copiilor lor de a reuși la școală.

Șomajul tinerilor se ridică în prezent la 20,0%⁶ iar părăsirea timpurie a școlii contribuie direct la acesta. Capacitatea de inserție profesională depinde în mare măsură de nivelul de calificare atins. În 2009, 52% din tinerii din UE care au părăsit de timpuriu școala se găseau în șomaj sau erau excluși de pe piața muncii⁷. Chiar și atunci când lucrează, acești tineri câștigă mai puțin, au tendința de a ocupa locuri de muncă precare și sunt mult mai adesea dependenți de asistență socială. Ei participă mai puțin la învățarea pe tot parcursul vieții și astfel, la măsuri de reciclare profesională. Dezavantajul lor educațional poate reprezenta un handicap în creștere pentru aceștia.

Pentru **economie și societate în ansamblu**, ratele înalte de părăsire timpurie a școlii au efecte pe termen lung asupra evoluției societății și asupra creșterii economice. Persoanele care au părăsit timpuriu școala au tendința de a participa mai puțin la procesul democratic și sunt cetățeni mai puțin activi⁸. Inovarea și creșterea se bazează pe o forță de muncă competentă, nu doar în sectoarele de înaltă tehnologie, ci și în ansamblul economiei. Inițiativa pilot a strategiei Europa 2020 intitulată „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă” insistă asupra necesității de a oferi mai multă autonomie cetățenilor prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii. **Reducerea cu numai un punct procentual a ratei europene medii de părăsire timpurie a școlii ar permite economiei europene să dispună în fiecare an de aproape o jumătate de milion suplimentar de tineri lucrători calificați potențial.**

Din 2000, rata europeană medie de părăsire timpurie a școlii s-a diminuat cu 3,2 puncte procentuale, dar progresele au fost insuficiente pentru a atinge obiectivul de reducere cu 10% până în 2010, astfel cum a fost adoptat inițial de Consiliu. În plus, această medie maschează disparități importante între statele membre. Șapte state membre au realizat deja obiectivul de 10%, în timp ce alte trei au rate superioare procentului de 30%. Cu privire la performanța relativă a statelor membre, există totuși motive de a fi optimiști. Din 2000, cu excepția a trei

⁴ Concluziile Consiliului European din 25/26 martie 2010.

⁵ Eurostat, Ancheta europeană privind forța de muncă (LFS), 2010.

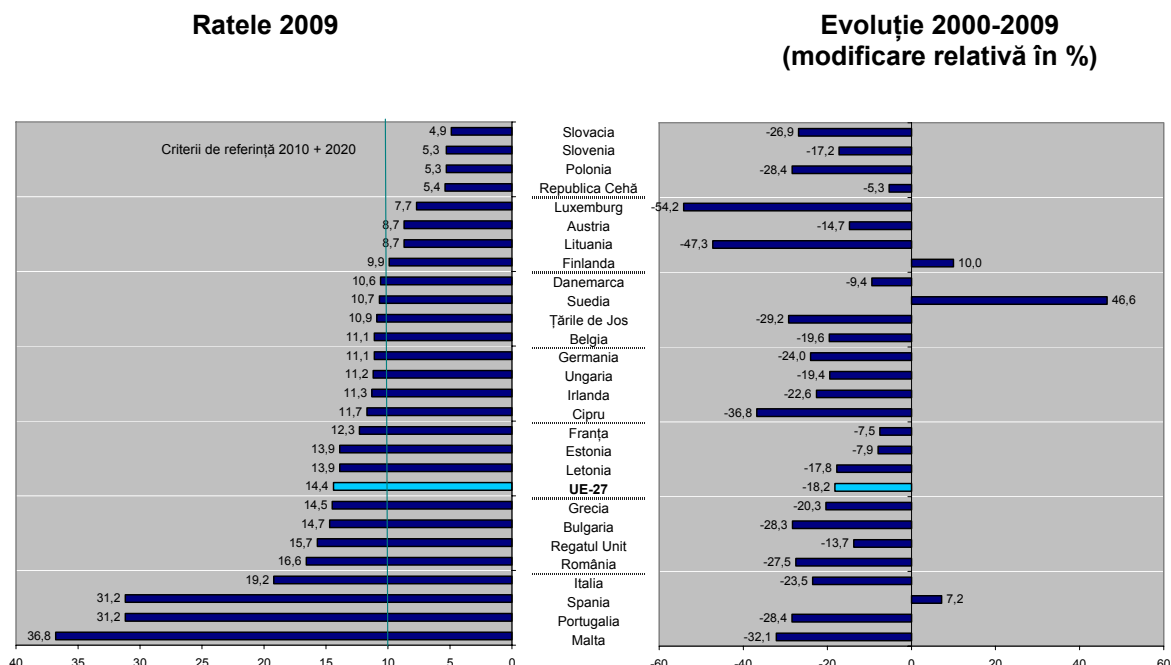
⁶ Eurostat, Comunicat de presă 162/2010, 29 octombrie 2010.

⁷ Eurostat, LFS 2010.

⁸ NESSE (2009), p. 31. A se vedea, de asemenea, Shell „Jugendstudie 2010” (2010).

state membre, toate statele și-au redus rata de părăsire timpurie a școlii, unele într-un mod extrem de semnificativ.

Graficul 1: Procentaj din populația cu vârste între 18-24 de ani care au absolvit cel mult ciclul de învățământ secundar inferior și care nu urmează un program de educație sau formare (2009) și evoluție 2000-2009⁹

2. PĂRĂSIREA TIMPURIE A ȘCOLII ESTE REZULTATUL UNUI ANSAMBLU DE FACTORI INDIVIDUALI, EDUCAȚIONALI ȘI SOCIO-ECONOMICI

Motivele pentru care tinerii părăsesc timpuriu educația și formarea sunt extrem de individuale. Cu toate acestea, este posibilă identificarea anumitor caracteristici recurente. Părăsirea timpurie a școlii este strâns legată de un mediu dezavantajat din punct de vedere socio-economic și de un nivel scăzut de educație. Copiii unor părinți cu un nivel scăzut de educație și proveniți dintr-un mediu dezavantajat din punct de vedere social au o mai predispoziție mai ridicată decât alți tineri să părăsească educația și formarea înainte de absolvirea ciclului de învățământ secundar.

Unele grupuri din societate sunt în special afectate de părăsirea timpurie a școlii, în special persoanele provenite din medii socio-economice cu venituri mai scăzute și grupuri vulnerabile, cum ar fi tinerii proveniți din centre de asistență socială și persoanele cu handicap sau cu deficiențe mentale sau care au alte nevoi educaționale speciale (NES)¹⁰. Tinerii proveniți din familii de migranți sunt adesea concentrați în grupuri socio-economice defavorizate, rata lor medie de părăsire timpurie a școlii fiind de două ori mai mare ca rata de abandon a elevilor nativi (26,4% în comparație cu 13,1% în 2009). Această rată este încă și mai ridicată pentru populațiile rome, care au tendința de a se număra printre membrii

⁹ Eurostat, LFS 2010.

¹⁰ „Active inclusion of young people with disabilities or health problems. Background paper”, Fundația europeană pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, 2010.

societății cei mai expuși excluziunii din punct de vedere social¹¹. Aceste grupuri au tendința de a se confrunța cu un sprijin familial mai slab, de a fi supuse unei discriminări în sistemul educațional și de a avea un acces mai limitat la oportunitățile de învățare informală și non-formală în afara școlarității obligatorii.

Părăsirea timpurie a școlii este influențată de factori educativi, de situații individuale și de condiții socio-economice. Este mai curând un proces decât un eveniment izolat. Este vorba de un proces care începe adesea în cursul educației primare cu primele eșecuri școlare și cu o distanțare crescândă față de școală. Tranzițiile între școli și între diferite niveluri de educație sunt în special dificile pentru elevii amenințați de riscul de părăsire timpurie a școlii. Discrepanțele între programele de învățământ și formare și cerințele pieței muncii pot spori riscul eșecului școlar deoarece elevii dispun de perspective limitate în parcursul educațional pe care l-au ales. Adesea, sistemele de educație și formare nu oferă un sprijin suficient de specific pentru ca elevii să poată depăși dificultățile lor emoționale, sociale sau educative și să își continue studiile sau formarea. Adaptarea la diferitele stiluri de învățare ale elevilor și ajutarea profesorilor să răspundă la nevoile variabile ale grupurilor de elevi dotați cu abilități diverse reprezintă încă o provocare pentru școli. Sisteme de învățare personalizate și flexibile sunt în special importante pentru elevii care preferă „învățarea prin practică” și sunt motivați de forme active de învățare.

Părăsirea timpurie a școlii ridică adesea problema egalității de gen care necesită mai multă atenție. În UE, 16,3% dintre băieți părăsesc timpuriu școala, în comparație cu 12,5% dintre fete¹². În învățământul obligatoriu, băieții au tendința să întâmpine mai multe dificultăți decât fetele pentru a se adapta la mediul școlar și au, în general, rezultate mai slabe. Aceștia sunt suprareprezențați în rândul elevilor cu handicap (61%) și au o predispoziție mai ridicată să sufere de probleme emoționale și comportamentale, sau să întâmpine dificultăți de învățare specifice (65%)¹³.

Statele membre se confruntă cu diferite dificultăți în ceea ce privește părăsirea timpurie a școlii. În anumite state, părăsirea timpurie a școlii este un fenomen predominant rural, frecvent în regiunile îndepărtate și poate fi legat de un acces insuficient la educație. În alte state membre, părăsirea timpurie a școlii atinge mai ales zonele dezavantajate ale marilor orașe. Unele piețe regionale și sezoniere ale muncii (de exemplu turismul, construcțiile) pot atrage tinerii să părăsească școala pentru locuri de muncă necalificate cu perspective limitate. Disponibilitatea acestor locuri de muncă și perspectiva de a câștiga bani mai devreme, pentru a ameliora situația economică a familiei sau pentru a-și câștiga independența, incită numeroși tineri să părăsească în mod prematur educația sau formarea. Unele țări se confruntă cu rate ridicate de părăsire timpurie a școlii în anumite filiere profesionale, în timp ce altele înregistrează, de exemplu, niveluri mai slabe în filierele de ucenicie¹⁴.

Este necesar să se ia în considerare toate aceste condiții în susținerea elevilor amenințați de părăsirea timpurie a școlii. Cu toate acestea, doar câteva state membre aplică o strategie coerentă și globală pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii. Numeroase inițiative împotriva acestui fenomen nu sunt suficient de legate de alte măsuri care se adresează tinerilor. Adesea,

¹¹ Eurostat, LFS 2010.

¹² Eurostat, LFS 2010.

¹³ Datele se referă la 2008; SEC (2009) 1616, p. 85.

¹⁴ GHK (2005), „*Study on Early School Leavers, Final Report*”, p. 77, Sally Kendal, Kay Kinder (2005), „*Reclaiming those disengaged from education and learning – a European Perspective*”, p. 15.

se constată de asemenea absența unei analize solide a problemelor specifice în cadrul unei regiuni sau a unui grup țintă.

3. PĂRĂSIREA TIMPURIE A ȘCOLII POATE FI PREVENITĂ PRIN STRATEGII SISTEMATICE, BAZATE PE ELEMENTE CONCRETE

Strategiile de combatere a părăsirii timpurii a școlii trebuie să aibă ca punct de plecare o analiza a specificităților naționale, regionale și locale ale fenomenului. Datele ar trebui să permită analiza principalelor cauze ale părăsirii timpurii a școlii pentru diferite categorii de elevii, regiuni, localități sau școli atinse în mod special de acest fenomen. Disparități puternice între nivelurile de părăsire timpurie a școlii pot indica probleme structurale în anumite zone geografice sau în anumite filiere educative.

Concepția de strategii trebuie să se bazeze pe informații precise, care să permită o mai bună orientare a măsurilor; un sistem de monitorizare a evoluției părăsirii timpurii a școlii poate contribui la adaptarea constantă a strategiilor, pe baza informațiilor cum ar fi motivațiile individuale legate de părăsirea timpurie a educației și formării¹⁵.

Numere de elev individuale

În 1997, Regatul Unit a introdus numărul de elev unic („*unique pupil number*” - UPN) care oferă o prețioasă sursă de analiză și ajută la atingerea mai eficientă a obiectivului politicii școlare și în alte domenii decât părăsirea timpurie a școlii. Alte țări au introdus numere de educație individuale, culegere de date bazate pe date referitoare la fiecare elev sau registre de elevi naționale (de exemplu, Țările de Jos, Germania și Italia). Pentru Țările de Jos, introducerea numărului de educație individual și monitorizarea online a părăsirii timpurii a școlii sunt considerate principalii factori de reușită în reducerea acestui fenomen.

Strategiile globale de combatere a părăsirii timpurii a școlii ar trebui să pună accentul pe elementele de **prevenire, de intervenție și compensatorii**.

Prevenirea are ca scop evitarea condițiilor de instaurare a condițiilor susceptibile să favorizeze declanșarea procesului care duce la părăsirea timpurie a școlii. Consolidarea participării la o educație și la servicii de îngrijire de bună calitate a fost recunoscută ca fiind una dintre cele mai eficiente măsuri pentru a asigura un început favorabil în educație și pentru a le dezvolta rezistența. Totuși, este necesară îmbunătățirea accesului la educație și la serviciile de îngrijire de calitate destinate preșcolarilor. Alte măsuri preventive privesc sprijinul lingvistic sistematic al elevilor proveniți din familii de migranți, o politică activă de combatere a segregării care îmbunătățește diversitatea socială, etnică și culturală în școli, permite o mai bună învățare colegială și favorizează integrarea, sau sprijinul direcționat acordat școlilor dezavantajate. Alte obstacole potențiale pentru reușita parcursului școlar pot fi eliminate prin sporirea permeabilității parcursului educativ și prin ameliorarea calității și statutului filierelor de învățământ profesional.

¹⁵ Toate exemplele de politici sunt extrase din documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „*Reducing Early School Leaving*” - SEC(2011) 96. Acesta conține informații suplimentare privind exemplele de politici, precum și informații mai detaliate privind părăsirea timpurie a școlii, cauzele acesteia și strategiile de succes care contribuie la reducerea fenomenului.

Politicile de combatere a segregării vizează să modifice compoziția socială a școlilor defavorizate și să amelioreze nivelul de instrucție al elevilor proveniți din medii dezavantajate din punct de vedere social și cu nivel scăzut de educație. Programele active de combatere a segregării din Ungaria și Bulgaria au îmbunătățit la nivel regional rezultatele școlare ale elevilor romi sprijinind școlile care integrează elevi romi și favorizează în același timp calitatea școlară, în special prin activități extrașcolare și un sprijin școlar specific.

Măsurile de discriminare pozitivă cum ar fi zone de educație prioritare (Cipru) și programele care oferă un sprijin direct școlilor din zone defavorizate (Franța, Spania) îmbunătățesc oferta pedagogică a instituțiilor în cauză, furnizează un sprijin suplimentar elevilor lor și creează medii de învățare inovatoare adaptate nevoilor lor specifice. Măsurile de discriminare pozitivă sunt adesea combinate cu o colaborare în rețea activă și o cooperare strânsă între școlile în cauză.

Parcursurile educaționale flexibile care combină învățământul general, formarea profesională și prima experiență profesională practică sunt destinate elevilor care ar putea fi descurajați de rezultatele școlare slabe și ar dori să înceapă să lucreze cât mai curând posibil. Aceste parcursuri le permit să continue să urmeze învățământul general în mod simultan. Numeroase state membre (de exemplu, Luxemburg, Italia și Danemarca) au utilizat această abordare pentru a ajuta elevii care nu mai urmăreau studiile să obțină o diplomă de absolvire câștigând în același timp o experiență profesională prețioasă și motivantă.

Intervenția se adresează dificultăților care apar într-un stadiu precoce și vizează să le împiedice să provoace o părăsire timpurie a școlii. Măsurile de intervenție pot fi axate pe ansamblul școlii sau instituției de formare sau se pot adresa individual elevilor care sunt expuși riscului de a abandona educația sau formarea. Măsurile la nivelul întregii școli vizează să îmbunătățească climatul școlar și crearea de medii de învățare care oferă sprijin. Sisteme de alertă rapidă și o mai bună cooperare cu părinții pot constitui o formă eficientă de a-i ajuta pe elevii expuși riscurilor. În plus, crearea de rețele cu actori din afara școlii și accesul la rețele de sprijin locale se dovedesc extrem de eficiente pentru a asigura sprijinul adecvat. Măsurile axate pe elevi se concentrează pe consiliere și meditații, abordări de învățare personalizate, o mai bună orientare și un sprijin financiar, cum ar fi alocațiile școlare. Autoritățile care răspund de piața muncii ar trebui să se ocupe mai mult de orientarea profesională a tinerilor.

Școlile sunt „comunități de învățare” care adoptă o concepție, valori fundamentale și obiective comune în materie de dezvoltare școlară. Ele sporesc astfel angajamentul elevilor, profesorilor, părinților și a altor părți interesate și susțin calitatea și dezvoltarea instituțiilor de învățământ. „Comunitățile de învățare” inspiră atât profesorii, cât și elevii să urmărească îmbunătățirea și însușirea proceselor lor de învățare. Ele creează, de asemenea, condiții favorabile pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii și pentru a ajuta elevii amenințați de părăsirea timpurie a școlii.

Crearea de rețele cu actori din afara școlii permite școlilor să sprijine mai bine elevii și să facă față unei serii de probleme care pun copiii în dificultate, inclusiv consumul de alcool și de droguri, tulburările de somn, violențele fizice și traumele. Programe precum *School Completion Programme* (program de absolvire a școlii) în Irlanda favorizează cu fermitate abordările la nivel comunitar și transsectoriale. Școlile sunt în legătură cu agențiile pentru tineri, serviciile sociale, agențiile de dezvoltare locale, echipele speciale de combatere a drogurilor etc.

Implicarea mai puternică a **regiunilor** în elaborarea de măsuri de combatere a părăsirii timpurii a școlii, prin acordarea unui sprijin financiar și punerea în aplicare a măsurilor de stimulare s-a dovedit a fi o strategie de succes în anumite țări, de exemplu Țările de Jos. Municipality, școlile și instituțiile de asistență pot decide în mod individual asupra măsurilor care urmează să fie puse în aplicare. Prin intermediul administrațiilor locale, școlile pot face apel la serviciile instituțiilor de asistență, la poliție și la autoritățile judiciare.

Școlile deschise precum *scuole aperte* din Napoli (Italia) vizează să combată retragerea elevilor organizând o mare varietate de proiecte în colaborare cu societatea civilă locală. Activitățile sunt organizate în afara orelor de școală și sunt deschise tuturor copiilor, inclusiv celor care au abandonat deja învățământul tradițional. Ele reprezintă un mijloc de reintegrare a acestora, inclusiv a multor alți copii amenințați de părăsirea timpurie a școlii.

Măsurile compensatorii oferă oportunități de educație și formare pentru cei care au părăsit timpuriu școala. Acestea pot lua forma unui sprijin financiar sau a altui tip de sprijin. Acestea vizează să contribuie la reintegrarea tinerilor în sistemele tradiționale de învățământ sau să ofere o așa-zisă „a doua șansă”. Abordările de succes în instituțiile care oferă a doua șansă diferă, prin urmare, în mod considerabil de cele ale școlilor tradiționale prin abordarea dificultăților întâlnite de elevii din învățământul general. Cu toate acestea, există dovezi că prevenirea părăsirii timpurii a școlii are rezultate mai bune decât compensarea efectelor negative ale părăsirii timpurii a școlii. Experiența eșecului, lipsa de încredere în sine în materie de învățare și multiplicarea problemelor sociale, emoționale și educative după părăsirea timpurie a școlii reduc șansele de obținere a unei calificări și de absolvire cu succes a studiilor¹⁶.

Reintegrarea în învățământul tradițional necesită adesea o perioadă de tranziție între eșecul școlar anterior și un nou început mai reușit. Programele durează de la trei luni la un an, în funcție de așteptările și de motivațiile participanților. Datorită problemelor multidimensionale complete întâlnite de grupul țintă, este necesară aplicarea metodelor alternative de pedagogie și de consiliere pentru a ajuta participanții să se reintegreze în educație și formare. Unul din factorii de succes este asigurarea unui mediu de învățare individualizat și favorabil aplicării unei metode flexibile adaptate nevoilor fiecărui tânăr. Programe precum „Proiectul de învățare pentru tineri adulți” din Slovenia, clasele de tranziție din Franța sau centrele SAS din Belgia oferă posibilitatea tinerilor expuși riscului să își recâștige treptat încrederea în sine, să poată recupera ceea ce au pierdut și să se reintegreze în învățământul general.

Prea adesea, proiectele și inițiativele care vizează reducerea părăsirii timpurii a școlii există în paralel, fără a avea legătură cu alte inițiative¹⁷. În ciuda succeselor constatate, impactul acestor proiecte și inițiative rămâne adesea la nivel local sau regional. Având în vedere caracterul urgent al măsurilor care trebuie luate pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii, principala cerință este de a trece de la punerea în aplicare a măsurilor individuale la introducerea unei politici globale de combatere a părăsirii timpurii a școlii. Elementele unei astfel de politici trebuie să fie adaptate la situația concretă din cadrul statelor membre.

Experiențele din statele membre, datele comparative și cercetarea analitică sugerează că natura transsectorială a colaborării și globalitatea abordării constituie aspecte esențiale pentru

¹⁶ NESSE (2009), p. 45.

¹⁷ Frank Braun: „Schulabbrüche und Ausbildungslosigkeit” (introducere), München 2007.

politicile eficiente. Părăsirea timpurie a școlii nu constituie o problemă care privește doar școala, iar cauzele sale trebuie să fie abordate într-o serie întreagă de politici sociale, pentru tineret, familie, sănătate, de proximitate, de ocupare a forței de muncă, precum și de educație. Concepte educaționale lărgite, cum ar fi educația culturală, cooperarea cu întreprinderile sau alți actori din afara școlii și sportului, pot, de asemenea, juca un rol important în reducerea părăsirii timpurii a școlii încurajând creativitatea, noi moduri de gândire, dialogul intercultural și coeziunea socială.

4. COOPERAREA LA NIVELUL UE ADUCE O VALOARE ADĂUGATĂ LA REDUCEREA PĂRĂSIRII TIMPURII A ȘCOLII

În cadrul strategiei Europa 2020, statele membre au convenit la cel mai înalt nivel politic să stabilească **obiective naționale** pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii, ținând cont de situația de plecare și de realitatea națională a fiecărui stat membru. Statele membre vor integra chestiunea părăsirii timpurii a școlii în cadrul programelor lor naționale de reformă (PNR) descriind strategiile și acțiunile pe care le vor întreprinde pentru a-și atinge obiectivele naționale. Obiectivele naționale privind reducerea ratelor de părăsire timpurie a școlii vor favoriza elaborarea de măsuri în acest domeniu și vor accentua presiunea în favoarea politicilor eficiente și eficace. Raportarea privind obiectivele naționale ale strategiei Europa 2020, prin intermediul analizelor anuale ale creșterii va da mai multă greutate monitorizării eficacității politicilor, a succesului lor și a eșecurilor lor.

Cadrul strategic de cooperare existent în domeniul educației și formării, **Educație și formare 2020**, instrumentele sale și mecanismele sale de raportare vor sprijini punerea în aplicare a unor politici eficiente și eficace de combatere a părăsirii timpurii a școlii. El va asigura o platformă care va permite evidențierea progreselor realizate de statele membre, ce va fi sprijinită de disponibilitatea statisticilor solide și comparabile prin intermediul Eurostat.

Pentru a sprijini statele membre în elaborarea de politici naționale eficiente și eficace de combatere a părăsirii timpurii a școlii, vor fi instituite numeroase măsuri și instrumente, oferind o abordare globală acestei provocări cu multiple fațete:

- Propunerea de **recomandare a Consiliului privind politicile de reducere a părăsirii timpurii a școlii**, însoțită de un document de lucru al serviciilor Comisiei este concepută să ajute statele membre să inoveze și să dezvolte strategii având un impact important și un bun raport între costuri și beneficii. Se propune ca recomandarea să fixeze un cadru european comun pentru politicile performante și eficiente de combatere a abandonului școlar și ca statele membre să adopte strategii naționale globale de combatere a părăsirii timpurii a școlii până în 2012, în conformitate cu obiectivele lor naționale.
- Viitoarea **comunicare a Comisiei privind educația și îngrijirea copiilor preșcolari** care urmează a fi adoptată în 2011 va sublinia faptul că sistemele de educație și de îngrijire a copiilor preșcolari pot contribui la stabilirea unor baze pentru învățarea pe tot parcursul vieții, acesta fiind cel mai bun mijloc de combatere a dezavantajelor prin educație, și deci de prevenire eficientă a părăsirii timpurii a școlii. Comunicarea va defini punctele-cheie pentru consolidarea calității și accesului la educația și îngrijirea copiilor preșcolari.
- Comisia va prezenta în 2011 o **comunicare intitulată „Noua agendă europeană privind integrarea”** pentru a sprijini politicile statelor membre în materie de integrare. Pentru a

îmbunătăți rezultatele școlare ale elevilor proveniți din familii de migranți, necesitatea de combatere a părăsirii timpurii a școlii ar trebui luată în considerare în acest context.

- **Educația și formarea profesională** au potențialul unor instrumente importante care pot împiedica părăsirea timpurie a sistemului de învățământ de către tineri. Ca urmare a comunicării Comisiei intitulată „Un nou impuls pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale pentru a sprijini strategia Europa 2020”¹⁸, miniștrii educației au convenit asupra unei strategii ambițioase de modernizare a VET, care include o acțiune specifică vizând reducerea părăsirea timpurie a educației sau formării profesionale.
- Un **criteriu de referință pentru a măsura capacitatea de inserție profesională a tinerilor** va fi propus de Comisie la începutul lui 2011. Creșterea capacității de inserție profesională a tinerilor este esențială pentru a îmbunătăți perspectivele tinerilor în ceea ce privește angajarea și viitoarea lor carieră și, prin urmare, pentru implicarea lor totală în educație și formare. Criteriul de referință va oferi posibilități mai bune de a monitoriza situația și de a sprijini schimbul de bune practici și experiențe ale statelor membre.
- Pentru a direcționa mai eficient elaborarea de măsuri și pentru a accelera procesul de învățare reciprocă, **un grup de factori de decizie la nivel european**, reprezentând diferite state membre va însoți punerea în aplicare a recomandării Consiliului și va susține Comisia și Consiliul în monitorizarea evoluției din statele membre și la nivel european. Grupul va ajuta la identificarea măsurilor și practicilor eficiente pentru a face față provocărilor comune ale statelor membre, va susține schimbul de experiență și va contribui la formularea recomandărilor politice mai bine orientate.
- În plus, vor continua **dezbaterile ministeriale și discuțiile oficiale de înalt nivel**, precum și evenimentele de mare vizibilitate cum ar fi **conferințele** Comisiei sau ale președinției europene. Acestea vor contribui într-o manieră importantă la discuțiile în curs și vor îmbunătăți adoptarea de noi strategii și măsuri eficiente. Dezbaterile, discuțiile și conferințele vor evidenția nu numai bunele practici din statele membre ci vor contribui și la înțelegerea diferențelor dintre performanțele naționale în raport cu obiectivele, și deci vor sprijini statele membre în eforturile acestora.
- **Programul de învățare de-a lungul vieții**, precum și **programele conexe pentru cercetare și inovare** vor fi utilizate mai intens pentru a sprijini experimentarea și abordările inovatoare în materie de reducere a părăsirii timpurii a școlii. El va permite schimbul de experiențe și de bune practici la nivelul instituțiilor de educație și de formare și va promova elaborarea de măsuri de sprijin eficiente și eficace pentru elevii amenințați de părăsirea timpurie a școlii. Prioritățile de finanțare pentru 2011 includ reducerea

¹⁸

COM(2010) 296.

părăsirii timpurii a școlii, îmbunătățirea învățării pentru elevii provenind din familii de migranți și promovarea egalității de gen și a abordărilor integratoare ale învățării.

- **Fondurile structurale europene**, în special Fondul social european și Fondul european de dezvoltare regională sunt surse foarte importante de finanțare a măsurilor luate la nivel național și regional pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii. Cadrul politic european conținut în recomandarea Consiliului va aduce orientare și rigoare investițiilor din cadrul Fondurilor structurale europene și va consolida rentabilitatea acestora în combaterea părăsirii timpurii a școlii.

-